

[Udenrigsministeren.]

Heraf skal man ikke drage den konsekvens, at vi nu inden for NATO burde gå ind for en statisk politik, der indstiller sig på en fastlåsning af situationen i Europa på ubestemt tid. Tværtimod bør vi fortsat virke for, at NATO's dobbelte formål — forsvar og afspænding — kommer klart til udtryk i alliancens drøftelser og beslutninger. Vi bør videre med stor opmærksomhed følge enhver ændring i de politiske forhold i Europa, som måtte rumme muligheder for afspændingsbestræbelser. Dette svarer til den linje, der har været fulgt fra dansk side i de senere år under alliancens overvejelser og drøftelser.

Forudsætningen for at afspændingspolitikken i Europa kan føre til en udvikling, som på lang sigt vil gøre forsvarsalliancerne overflødige, er, at afspændingen gennemføres i et politisk klima af tillid og stabilitet. Under de nuværende forhold er alliancerne nødvendige bestanddele af rammen omkring afspændingsbestræbelserne. Dette kommer til udtryk i den såkaldte Harmelrapport, som NATO-ministerrådet vedtog i december 1967. Dette officielle NATO-dokument vil jeg gerne citere et stykke af. Jeg citerer:

„NATO-alliancen har to hovedopgaver. Dens første opgave er at opretholde tilstrækkelig militær styrke og politisk solidaritet til at hindre aggression og andre former for pres samt at forsvare medlemslandenes territorium, hvis aggression skulle finde sted. Siden sin grundlæggelse har alliancen med held løst denne opgave. Men muligheden for en krise kan ikke udelukkes, så længe de centrale politiske problemer i Europa, først og fremmest Tysklandsspørgsmålet, forbliver uløste. Desuden hindrer den ustabile og usikre situation fortsat en afbalanceret reduktion af militærrets styrker. Under disse forhold vil alliancen i fornødent omfang opretholde et tilstrækkeligt militært potentiel til at sikre styrkebalancen og derved skabe et klima af stabilitet, sikkerhed og tillid.

I dette klima kan alliancen udføre sin anden opgave: at fortsætte bestræbelserne

for at gøre fremskridt i retning af et mere stabilt forhold, hvor de bagvedliggende politiske problemer kan løses. Militær sikkerhed og afspændingspolitik strider ikke imod, men supplerer hinanden. Fælles forsvar er en stabiliserende faktor i verdenspolitikken. Det er en nødvendig forudsætning for en realistisk videreførelse af de nuværende afspændingsbestræbelser.“

Disse synspunkter har stadig fuld gyldighed for NATO og for Danmark som medlem af NATO.

Regeringen ser i den foreliggende situation ikke noget sikkerhedspolitisk alternativ til medlemskab af Nato. Vi ser med tillid på alliancens evne og vilje til at videreføre afspændingsbestræbelserne.

Med henblik på at foretage en tilbunds-gående undersøgelse af alle forhold af betydning for vor sikkerhedspolitik på længere sigt har regeringen som bekendt nedsat et sikkerhedspolitisk udvalg. Det første resultat af udvalgets arbejde forventes som nævnt i åbningstalen at ville foreligge i form af en foreløbig beretning i foråret 1969. Det er vort håb, at resultaterne af udvalgets overvejelser vil danne et godt grundlag for i dette høje ting at arbejde med de mere langsigtede problemer omkring Danmarks sikkerhedspolitik i fremtiden.

En alliances levedygtighed og evne til at fungere som instrument for en fælles politik er imidlertid ikke upåvirket af udviklingen inden for dens eget område. Det er således en klar politisk belastning for NATO, at der i Grækenland har fundet en udvikling sted, der på afgørende måde har fjernet landet fra virkeliggørelsen af den målsætning, der er udtrykt i Atlantpagten, hvori det i indledningen siges, at de deltagende lande er — jeg citerer —

„fast besluttede på at sikre deres folks frihed, fælles traditioner og kultur hvilende på demokratiets og den personlige friheds grundsætninger og på lov og ret.“

Vi har gentagne gange gjort dette synspunkt gældende inden for NATO, og vi agter at fortsætte dermed. Desuden har Danmark